

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **P. P.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5 – Smíchov, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 7. 2019, čj. 134995/2018/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2020, čj. 44 A 61/2019-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 28. 9. 2017 v 1:34 hod zjistila hlídka městské policie v Mladé Boleslavi, že řidič vozidla Renault zastavil a stál na místě, kde to v daný čas bylo zakázáno. Magistrát města Mladá Boleslav doručil dne 18. 10. 2017 provozovatelce vozidla v souladu s § 125h odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu), výzvu k zaplacení určené částky, respektive alternativně ke sdělení potřebných údajů o řidiči vozidla. Provozovatelka po stanovené lhůtě doručila magistrátu písemnost označenou „Odepření výpovědi“. V ní uvedla, že vozidlo v onen den řídil žalobce a že dále v této věci odepírá výpověď.

[2] Magistrát doručil dne 9. 1. 2018 žalobci předvolání k podání vysvětlení. Na předvolání žalobce nereagoval a na výzvu k podání vysvětlení se nedostavil; dne 31. 1. 2018 však magistrátu došla nepodepsaná listina, v níž uvedl: „*K tomuto bych Vám chtěl sdělit, že jsem vozidlo v uvedenou dobu řídil já a dále ve výše uvedené věci odepírám výpověď*“ (na výzvu magistrátu dne 28. 2. 2018 doručil totožné podání, nyní již opatřené podpisem).

[3] Dne 28. 3. 2018 vydal magistrát příkaz, kterým žalobce shledal vinným ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Dne 12. 4. 2018 podal žalobce proti příkazu prostřednictvím obecného zmocněnce Ing. M. J. odpor (k odporu přiložil zmocněnec nepodepsanou plnou moc, na výzvu magistrátu dne 25. 4. 2018 doplnil plnou moc podepsanou). Současně žalobce, nyní již zastoupen zmocněncem Ing. M. J., namítl podjatost všech pracovníků magistrátu, neboť jsou prý finančně motivováni „plnit obecní kasu“ a rozhodovat v neprospěch přestupců.

[4] Dne 19. 7. 2018 (poté, co se zmocněnec Ing. J. opakovaně omlouval ze zdravotních důvodů) se ve věci uskutečnilo jednání, kde byl přítomen obecný zmocněnec žalobce. Obecný zmocněnec mj. prohlásil, že si není vědom toho, že by se žalobce dne 28. 9. 2017 dopustil přestupkového jednání. Požádal o lhůtu k prostudování pořízených podkladů, magistrát mu stanovil lhůtu pěti dnů, ve které však zmocněnec ani žalobce žádné vyjádření nepodali.

[5] Dne 14. 8. 2018 magistrát vyhotovil a dne 11. 9. 2018 doručil obecnému zmocněnci rozhodnutí, proti němuž žalobce podal prostřednictvím obecného zmocněnce v zákonem stanovené lhůtě odvolání bez uvedení důvodů (jednověté odvolání bylo obsaženo v předmětu elektronické zprávy). Magistrát proto vyzval žalobce prostřednictvím jeho zmocněnce k odstranění vad odvolání. Odvolání zmocněnec doplnil nejprve tak, že upřesnil, proti jakému rozhodnutí směřuje (3. 10. 2018), dále pak doplnil následující tvrzení: *„obviněný namítá, že předmětné vozidlo neřídil. Když sdělil, že vozidlo řídil, tak se bohužel spletl, za to se omlouvá. Vozidlo ve skutečnosti řídil jeho kamarád, který ho měl ten den zapůjčené. Obviněný tedy navrhuje, aby řízení o přestupku bylo zastaveno.“* (12. 12. 2018).

[6] Dne 9. 7. 2019 vydal žalovaný rozhodnutí, kterým odvolání zamítl. Neshledal žádný rozumný důvod, pro který by měl žalobci uvěřit, že vozidlo neřídil. Žalobce si teprve téměř po roce a čtvrt ode dne spáchání přestupku uvědomil, že vozidlo neřídil on, nýbrž jeho blíže neidentifikovaný kamarád. Dle žalovaného nebyl shledán žádný pádný důvod, který by dřívější přiznání žalobce vyvrátil či zpochybnil. Žalobcovu později uplatněné tvrzení o tom, že vozidlo řídil jeho kamarád, označil za ryze účelové.

[7] Krajský soud žalobě vyhověl a rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí magistrátu zrušil. Na písemnost, kterou žalobce doručil magistrátu dne 31. 1. 2018 (viz bod [2] shora), nelze hledět jako na odepření vysvětlení, jak se žalobce domnívá. Byť žalobce v tomto dopisu uvedl, že ve věci odepírá výpověď, postupoval magistrát správně, pokud na základě žalobcova tvrzení, že to byl právě on, kdo v inkriminovaný den vozidlo užíval, zahájil se žalobcem řízení o přestupku řidiče. V následném postupu magistrátu však krajský soud již shledal zásadní vadu. S odkazem na judikaturu krajský soud dovodil, že v přestupkovém řízení nelze zjištění o totožnosti pachatele přestupku založit pouze na doznání určité osoby učiněném před zahájením přestupkového řízení. Soud proto přisvědčil žalobci, že neměl-li magistrát k dispozici žádný jiný důkaz o tom, že vozidlo řídil žalobce, a naopak popřel-li žalobce v průběhu řízení o přestupku své původní vyjádření, pak měl magistrát řízení o přestupku pro nedostatek důkazů zastavit a následně ve smyslu § 125f odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu projednat přestupek provozovatelky vozidla dle § 125f odst. 1 téhož zákona.

pokračování

[8] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), d) s. ř. s. V kasační stížnosti v první řadě tvrdí, že krajský soud nijak neodůvodnil, proč v podáních provozovatele vozidla a žalobce, na kterých založily správní orgány závěr o vině žalobce, spatřuje jen „vysvětlení“, které nelze použít jako důkaz. Pokud někdo svéprávný dobrovolně překročí právo se neobviňovat, pak jedná vědomě a je srozuměn s právními následky takového jednání. Dle stěžovatele je nutno rozlišovat mezi „záznamem o podání vysvětlení“, písemným podáním provozovatele vozidla po marném uplynutí lhůty k podání vysvětlení, které je listinou, kterou lze provést důkaz, a písemným podáním řidiče, které je listinou a může být provedeno jako důkaz. Rozsudek je navíc nepřezkoumatelný.

[9] Žalobce navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[10] NSS při posuzování přípustné kasační stížnosti dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] NSS nejprve uvádí, že rozsudek krajského soudu je stručný a jasný, jednoznačně vysvětluje právní názor, na jehož základě rozhodnutí správních orgánů musel zrušit. Napadený rozsudek je též správný a vychází z judikatury na věc plně aplikovatelné. Jak NSS vysvětlil ve velmi podobné věci, ani v přestupkovém řízení nelze zjištění o totožnosti pachatele přestupku založit pouze na doznání určité osoby učiněném před zahájením přestupkového řízení (rozsudek ze dne 10. 4. 2019, čj. 1 As 406/2018-34, bod 20). V okamžiku, kdy žalobce potvrdil, že vozidlo řídil, ještě řízení o přestupku zahájeno nebylo (magistrát jen prověřoval skutečnosti, které zjistil z podání provozovatele vozidla). Sdělení provozovatele vozidla o totožnosti řidiče jako důkaz v žádném případě nestačí.

[13] NSS připomíná, že se opakovaně vyjádřil k případům, které prokazatelně naplňují znaky obstrukčního jednání ze strany provozovatele vozidla, respektive jím označeného řidiče, případně jejich zmocněnců, kteří jsou obstrukčními praktikami známi. V takových případech „oznámení“ provozovatele o tom, kdo vozidlo řídil, nevytvářejí překážku pro postih provozovatele vozidla podle § 125f zákona o silničním provozu. Nekomunikativnost, oprávněné odepření výpovědi označeného řidiče či obstrukce, které takto označený řidič nebo jeho zmocněnec činí, jdou k tíži provozovatele vozidla. V případě nejrozumnějších obstrukčních praktik je tedy skutečně namístě nečinit takové procesní úkony, které se s ohledem na povahu sdělených informací, dřívější poznatky z úřední činnosti či jednání samotných provozovatelů vozidel, označených řidičů či jejich zmocněnců jeví jako zcela neefektivní, bezúčelné či nevhodné. V tomto směru jsou přitom velmi významným ukazatelem zkušenosti správních orgánů z jejich předchozí činnosti (srov. např. rozsudek ze dne 9. 10. 2019, čj. 2 As 346/2018-22, body 12 a 13).

[14] V nynější věci magistrát správně poté, co mu údajného řidiče označila provozovatelka vozidla a co se sám označený řidič k řízení vozidla přiznal, zahájil proti řidiči (žalobci) přestupkové řízení. Pro řízení totiž byly dostatečné indicie o pachateli přestupku. S ohledem na shora uvedené však nemohl správní orgán v této situaci založit

závěr o totožnosti jen na přiznání učiněném před zahájením přestupkového řízení (a to ani ve spojitosti s podáním provozovatelky vozidla).

[15] NSS v úvodu důkladně popsal průběh řízení s žalobcem, aby ukázal, že již záhy po zahájení přestupkového řízení se začal žalobce, respektive jeho zmocněnec, dopouštět nejrůznějších procesních obstrukcí (nepodepsaná plná moc, zcela paušální a judikaturou mnohokrát vyvrácená námitka podjatosti proti všem úředníkům správního orgánu, opakované omluvy zmocněnce z jednání, nejrůznější „chyby“ v podání odvolání apod.). Ostatně již samotný Ing. M. J. je správním orgánům i správním soudům dobře znám pro nejrůznější obstrukční taktiky. Zmocněnec Ing. J. v přestupkových věcech spojených např. s tzv. Motoristickou vzájemnou pojišťovnou, Ochranou řidičů, o. s., a nejrůznějšími dalšími subjekty vystupuje opakovaně (srov. k tzv. pojišťovně rozsudek rozšířeného senátu ze dne 18. 12. 2018, čj. 4 As 113/2018-39, č. 3836/2019 Sb. NSS, bod 37, jen desátému senátu jsou nejrůznější obstrukční praktiky Ing. M. J. známy např. z věcí řešených rozsudky ze dne 25. 4. 2019, čj. 10 As 328/2018-32, ze dne 6. 2. 2019, čj. 10 As 214/2018-47, ze dne 28. 6. 2017, čj. 10 As 13/2016-71, bod 24, a mnohými dalšími).

[16] NSS tedy uzavírá, že magistrát nejpozději v dubnu 2018, kdy se v řízení objevil zmocněnec Ing. M. J. (který okamžitě začal činit procesní obstrukce), mohl řízení o přestupku řidiče zastavit a projednat přestupek provozovatele vozidla.

[17] Pokud stěžovatel argumentuje, že je obtížné za daných skutkových okolností prokázat vinu žalobci, respektive není prostředek, jak od takové osoby získat vyjádření k přestupku (stěžovatel poukazuje na možnou protiústavnost pořádkové pokuty či předvedení), NSS k tomu jen uvádí, že na tom nic problematického nevidí. Zákon je přece nastaven tak, že v případě, že se u obdobných přestupků nepodaří ztotožnit řidiče, nastupuje odpovědnost provozovatele. Proti možným obstrukcím pak slouží návod, který plyne z dnes již ustálené judikatury (viz shora).

[18] NSS proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch.

[20] Žalobci by za normálních okolností příslušelo právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). V nynější věci však NSS, podobně jako to učinil krajský soud, shledal důvody zvláštního zřetele hodné, na základě kterých náhradu nákladů řízení žalobci nepřiznal (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). Tímto důvodem je skutečnost, že žalobce, respektive jeho zmocněnec Ing. M. J., se v řízení o přestupku dopustil opakovaných procesních obstrukcí, jejichž cílem bylo jen nesmyslně prodloužit správní řízení. Nynější věc je nadto dle obsahu spisu spojena s tzv. Ochranou řidičů, o. s., subjektem, v jehož čele stojí P. K., o kterém je správním soudům z vlastní činnosti známo, že využívá jako hlavní procesní strategii „obhajoby“ přestupců nejrůznější procesní obstrukce (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu ze dne 18. 12. 2018, čj. 4 As 113/2018-39, č. 3836/2019 Sb. NSS, bod 37, respektive nedávno rozsudek ze dne 22. 9. 2020, čj. 10 As 94/2020-36, bod 8, s odkazy na další judikaturu). NSS si je vědom toho, že to není žalobce,

pokračování

kdo takto systematicky používá procesní obstrukce. Je to jeho zmocněnec. Žalobce však z logiky věci nese procesní následky spojené s výběrem zmocněnce, jelikož se vědomě rozhodl využít služeb osob, které zneužívají procesních práv k nejružnějším obstrukcím (srov. podobně rozsudek ze dne 4. 12. 2019, čj. 10 As 241/2019-36, body 35 až 38).

[21] NSS tedy uzavírá, že takto načrtnuté konkrétní okolnosti nynější věci odůvodňují aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. Proto NSS žalobci nepřiznal náklady řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. října 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu